

GAZETA

Anul XVIII
Nr. 861
Luni 22 august
1966
6 pag. 25 bani

ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

XXII

În fiecare an, la sărbătoarea lui națională, poporul nostru aniversază, într-o atmosferă de puternic entuziasm, marea lui biruință de la 23 August 1944 — eliberarea patriei de sub jugul fascist. Încununare a luptei de veacuri a maselor populare pentru libertate, independență și suveranitate națională, victoria insurecției armate inițiale, organizată și condusă de Partidul Comunist Român a înlăturat dictatura fascistă și a însemnat începutul revoluției populare, care a deschis o nouă epocă în viața poporului român. Au avut loc schimbări fundamentale în raportul de forțe social-politice, clasa muncitoare devenind hegemonul luptei întregului popor; s-a încheiat și s-a întărit alianța muncitorească-fărănească, s-a dezvoltat unitatea tuturor forțelor democratice. Aceasta a făcut posibilă trecerea la revoluția socialistă, începerea operei de construire a noului orânduirii.

Drumul strălucit de poporul român în cei douăzeci și doi de ani care au trecut de la eliberare a fost greu, însă plin de prefaceri revoluționare mărețe. Cu clarviziunea pe care i-o dădea cunoașterea legilor dezvoltării sociale, a teoriei revoluționare, Partidul Comunist Român a trasat calea pe care trebuia să pășească poporul pentru a-și dobândi o reală independență și a mobilizat forțele creatoare ale tuturor oamenilor muncii la îndeplinirea acestui țel. Cuvântul înflăcărat al partidului a chemat la luptă milioane de muncitori, țărani, intelectuali, hoțărâți să-și făurească o viață nouă, să ridice țara noastră în rîndul țărilor cu o înaltă civilizație.

Graul de necontestat al faptelor, al realizărilor obținute în cele peste două decenii care au trecut de la eliberarea țării este edificat. În timp ce odinioară structura predominant agrară a țării era considerată ca o necesitate și o fatalitate inexorabilă, România socialistă de azi este o țară cu un potențial industrial de aproape zece ori mai mare decât în 1938, cu ramuri industriale noi și moderne, cu un ritm de creștere al industriei și al veniului național printre cele mai înalte din lume. Politica partidului de industrializare socialistă, de dezvoltare cu precădere a industriei grele, își arată din plin roadele. Marile bogății naturale ale pământului românesc — petrolul, gazul metan, lemnul, sarea — sînt amplu valorificate în industrie, făcînd să crească forța economică a țării, să se ridice bunăstarea materială a maselor. Economia noastră de astăzi dispune de utilaje, mașini și instalații realizate la cel mai înalt nivel al tehnicii mondiale, expresie a capacității creatoare a savanților, tehnicienilor și muncitorilor români.

Puterea socialistă a schimbat din temelie fața satelor românești. Conducînd revoluția populară, partidul comunistilor a lichidat proprietatea moșierească, a îndrumat fărărima pe făgașul mării gospodării cooperatiste, a învățat-o să folosească mijloacele moderne, știința și tehnica avansată. Industria socialistă dă agriculturii tractoare, combine, semănători și alte mașini agricole, îngrășăminte chimice, antidăunători, mijloace tehnice pentru extinderea irigațiilor. Cooperativizarea agriculturii a adus cu sine civilizația în lumea satului. În ultimii 15 ani s-au construit la sate peste un milion de locuințe. În casele țara-

(Continuare în pag. a 5-a)

PARTIDULUI

Unic și vast, oceanul își mîna pe nisipuri
Tălăzuri felurite cu creștetele vii.
Atîtea mii de stele în tot albastru chipuri
Dau fermecată viață aceleiași țării.
Atîtea mii de oameni prin mii de părți trăind
Partidului viața și visurile-nchină,
Cum clinchete distincte din line strune prind
Aceleași melodii, fierbinte și deplină.

În marile uzine de fier, alunecînd
Printre imense jerbe de flăcări și de stele,
Peste acate, negre întindec de pămînt,
Ori lingă blînde turme cu ugerile grele,
— Aceleași idealuri vîd oamenii nutrină,
A clasei idealul sub mii de frunzi se-mbină.
Cum clinchete distincte din line strune prind
Aceleași melodii, fierbinte și deplină.

Urîesc, cît munții semeți pe zări sculptați,
Partid al celor vrednici, cinstiți, fără de număr,
Vîd cum întreaga țară cu rodnice pas străbăți
Și aripile hainei își flutură pe umăr.
În pieptul tău puternic mari flăcări se aprind
Din zece de mii de inimi strîngîndu-se-n lumină,
Cum clinchete distincte din line strune prind
Aceleași melodii, fierbinte și deplină.

Căci mii și mii de oameni, prin mii de părți trăind,
Partidului viața și visurile-nchină,
Cum clinchete distincte din line strune prind
Aceleași melodii, fierbinte și deplină.

NICOLAE LABIȘ

ÎN CINSTEA MARI SĂRBĂTORI

Profesorii și elevii din toate școlile patriei întimpină cu însuflețire marea sărbătoare de la 23 August. Numeroase acțiuni au loc, în cinstea acestei sărbători, la Palatul pionierilor din Capitală. Printre ele se numără, de exemplu, un foc de tabără cu tema „Slăvită nouă țară”, la care vor participa peste 1 200 de pionieri. Tot în întimpinarea sărbătorii de la 23 August va avea loc finala spartachiadei Palatului pionierilor, în cadrul căreia micii sportivi vor participa la probe de atletism, volei și înot. În aceste zile va avea loc la Palat și deschiderea unei expoziții cu tema „Pe meleagurile României socialiste”. Expoziția va cuprinde piese și colecții adunate de pionieri în cadrul excursiilor, al expedițiilor, al drumețiilor, precum și caiete cu însemnări din tabără.

În cinstea zilei de 23 August, toate școlile raionului Ciuc au intensificat pregătirile pentru noul an școlar. Pretutindeni au fost terminate lucrările de amenajare, lucrările de reparații și de curățenie. Școlile generale nr. 1 și nr. 3 din Miercurea Ciuc, școlile din Sincraieni și Cozmeni, Școala de 4 ani din Ciceu sînt gata să-și deschidă porțile.

La Casa pionierilor s-a pregătit în aceste zile un program artistic închinat zilei de 23 August. Tematica lui exprimă bucuria vieții de azi, recunoștința elevilor pentru grija pe care le-o poartă partidul și statul, pentru condițiile minunate care li s-au creat.

Cu mult entuziasm întimpină sărbătoarea eliberării și școlile regiunii Oltenia. Acestea participă intens la acțiunea inițiată în cinstea zilei de 23 August de secția regională de învățămînt — întrecerea pentru cel mai frumos și mai bine gospodărit local de școală. S-au evidențiat pînă acum, în această acțiune, Școala generală din comuna Iași-Gorj și Școala generală din comuna Aninoasa, raionul Filiași.

Echipele sindicale din școlile regiunii au pregătit în cinstea sărbătorii bogate programe artistice. De asemenea, au loc excursii și drumeții care fac cunoscute elevilor realizările dobîndite de oamenii muncii.

La Clubul sindicatelor din învățămînt din Capitală va avea loc, în cinstea sărbătorii eliberării, o conferință cu tema „Importanța zilei de 23 August pentru poporul nostru”. Biblioteca Clubului organizează cu acest prilej o recenzie a romanului „Soseaua Nordului”, de Eugen Barbu, precum și o vitrină literară în care sînt expuse opere create de scriitorii români în cei 22 de ani de la eliberare.

Pentru a da învățătorilor și profesorilor posibilitatea să cunoască nemijlocit unele din realizările dobîndite de oamenii muncii sub conducerea partidului, s-a organizat o excursie în Delta Dunării. Cu prilejul acestei excursii cadetele didactice au vizitat întreprinderea stuficoală, precum și Combinatul pentru industrializarea peștelui din Tulcea.

Într-o atmosferă de entuziasm se desfășoară manifestările organizate în cinstea zilei de 23 August în școlile regiunii Iași. La centrele cultural-artistice din Vaslui, de pildă, au loc întîlniri ale pionierilor și școlarilor cu activiști de partid și de stat care le vorbesc despre însemnătatea zilei de 23 August. De asemenea, se organizează focuri de tabără la care se prezintă frumoase programe artistice. Tabăra de pionieri și școlari din Vaslui a pregătit un montaj literar-muzical cu tema „Poetul cîntă partidul”, iar la tabăra din Muncel, raionul Pașcani, au loc întîlniri cu participanții la războiul antihitlerist și s-a pregătit un program de versuri și cîntece închinat sărbătorii.

ÎMPLINIRI

Imaginea copilului des-cult, pornind la școala îndepărtată, peste dealuri și văi, cu traista de cărți și spinare, pe viscol, pe ploaie sau legănate de vînturi năprasnice ca o trestie fragedă, a copilului care a avut de înfrînt uneori rezistența părintelui strîns în chingile nevoilor sau barjocura bogățiilor satului care socoteau învățătura un drept al lor, al celor cu pogoane multe și căsoaie solide, a pierit de mult din fața ochilor noștri. Cel care își mai aduce încă a-minte de ea, să se aște odată în mijlocul unui sat, în fața unei școli, a uneia dintre mii de școli cu ferestre largi, cu clase încăpătoare, cu grădini în jurul ei, să se aște acolo cînd, la vremea prînzului, copiii izbucnesc, parcă pe ușiile ei ca un stîl de vîrbii, cu chiote și risete ce sînd ca apa neîncepută, și să se uite la ei. Sînt toți, toți copiii satului, nici unul n-a rămas acasă ca să păzească gîștele gospodăriei p-

rîntești sau vacile boierului, toți copiii satului, bine îmbrăcați, bine încălțați, cu fețe luminoase, cu ochi limpezi și plini de înțelegeră. N-au trebuit să lupte cu nimeni ca să pătrundă în școală, porțile ei stau deschise în fața lor, cum stau deschise porțile tuturor școlilor din țara asta, multe și felurite — școli generale și școli profesionale, licee teoretice și licee de specialitate, institute tehnice și universități. Învățămîntul e gratuit și gratuită sînt cărțile de școală, din clasa I și pînă la a XII-a.

Cultura nu mai e de ani de zile un teren îngrădit, bine păzit, vînt de departe, cîștigat prin bătălii mari cu privilegiștii care o păstrau pentru ei, prin bătălii crîncene cu sărăcia pe care omul simplu trebuia s-o poarte în spinare ca pe o povară prea grea pentru puterile lui, dobîndit cu jertfe, cu umilințe, sau cu o mîndrie care singera la

fiecare pas. Cultura îmbibă azi aerul pe care îl respirăm, e atmosfera în care ne-am deprins să trăim, și felurile ei manifestări au pătruns pînă în cele mai depărtate unghere ale țării și au devenit o necesitate pentru fiecare cetățean, de orice vîrstă ar fi el. Lumea s-a lărgit considerabil în jurul individului uman, pămîntul a căpădat adevăratele lui proporții, noțiunea de patrie s-a limpezit și s-a întărit, conștiința locului pe care îl ocupă e însuși în societate s-a deslușit, cu toate drepturile și datorile pe care le implică acest loc, pentru fiecare om în parte. Învățămîntul politic, cursurile serale și jura frecvență, conferințele cu tematică variată, cursurile de specializare, de calificare, radio-ul, televiziunea, bibliotecile, căminele și casele de cultură deschid gîndirii fiecăruia perspective largi, îl clarifică nu numai problemele meseriei lui, ci întregul complex de proble-

me care se pun în fața individului contemporan. Școala, învățămîntul început din clasele elementare și dus pînă acolo unde năzuiește înălțul să ajungă după inclinațiile lui, după capacitatea lui intelectuală, este chezașia adevăratei culturi solide, organizate, așezate pe temelii sănătoase. Această școală, cu atît mai exigentă cu cît ducă către o mai deplină pregătire, către o profesie mai de răspundere, dă în schimb adolescentului care a pătruns în ea noțiuni complete în legătură cu tot ceea ce implică faptul de a trăi și a practica o meserie în secolul nostru, în care știința a făcut salturi colosale, în care trecutul istoric al omenirii nu mai păstrează nimic nebulos pentru noi, în care nu numai pămîntul e cîtreierat de mașini perfecte, ci și cosmosul, în care interesul pentru destinul omului se dată chip conștiinței care se naște în copil, sentimen-

tului de răspundere care se fortifică în adolescență. Învățămîntul și profesorul sînt pînda vie a imagini despre om pe care o creează în copil, și cu cît această pînda e mai autentică, mai fără greș, cu atît viitorul cetățean va fi mai pe măsura timpului său, pe măsura socialismului, se va încadra în acest ritm urias al creației care a devenit ritmul propriului nostru singe, ritmul inimii noastre.

România, această țară tinută cîndva pe loc de clasele exploatare, se preocupă azi de problemele culturii, de răspîndirea culturii în mase, într-o măsură mult mai mare decît alte țări care au tradiții culturale mai vechi. Rezultatele acestei intense preocupări se vîd în fiecare zi, și se vor vedea în viitor în chip și mai amplu, și mai absolut. Temeliile toate sînt așezate, clădirea va fi minunată și strălucitoare.

LUCIA DEMETRIUS

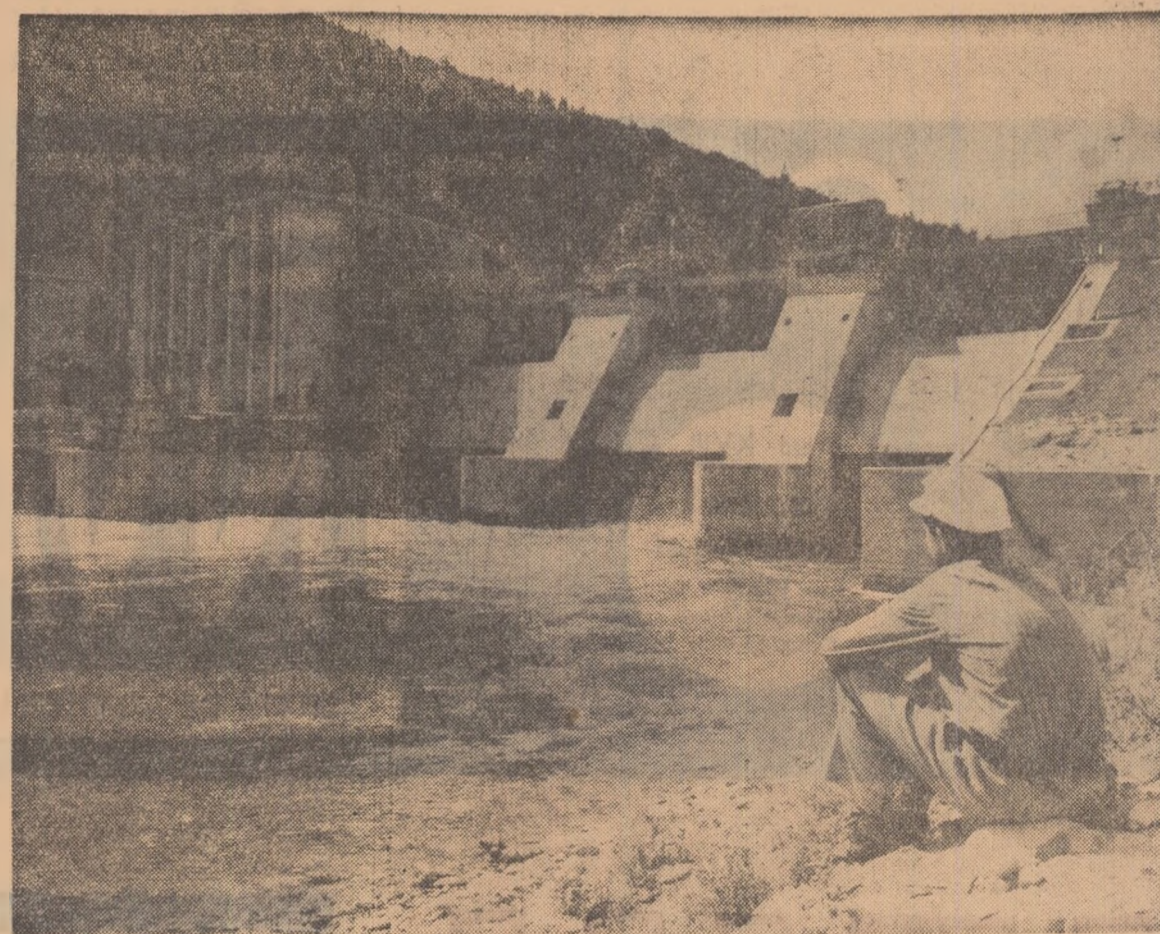
VASTELE ORIZONTURI ALE LIBERTĂȚII

Există un splendid ritm al istoriei specifice Republicii noastre Socialiste, un ritm care condensează evenimentele de valoarea deceniilor în dimensiunea lunilor și săptămînilor. Este ritmul forțelor descătuse ale omului care trăiește liber într-o țară liberă. Pietrele de kilometraj de pe vasta cale pe care o străbatem de douăzeci și doi de ani marchează cifre și procente uluitoare: un uriaș salt al industriei, o prefacere din temelii a agriculturii, o

continuă înălțare a stachetei întregii vieți social-culturale. Eliberînd patria din lanțul exploatării, Partidul Comunist Român a deschis porțile progresului conducînd poporul, în marș victorios, către acel ideal suprem pe care îl numim fericirea oamenilor. Printre domeniile pe care istoria vieții noastre libere și-a pus amprenta sa de aur se află unul mai puțin măsurabil, mai greu de prins în procente, dar care, pe scara valorilor umanității, se află

pe primele locuri — este domeniul formării oamenilor, al plămădirii noii lor conștiințe, a noilor lor orizonturi. În acest domeniu profesia se numește EDUCAȚIE, iar obiectul profesiei sînt OAMENII. — Cum vedeți condiția omului liber, problemele noii lui capacități spirituale, afective și creatoare? — Cei cărora le-am adresat această întrebare muncesc toți pe același unic și imens șantier care se întinde în toate

cele patru vînturi ale țării și ale cărui sucursale poartă pretutindeni același nume: școala. Ei se numesc profesori și au mîndria de a fi slujitorii celui mai important factor de cultură și civilizație. Pe șantierul lor se înalță unul dintre cele mai înalte edificii ale construcției socialiste — personalitatea omului de mîine, iar principiile care stau la baza acestei uriașe construcții sînt principiile de granit ale eticii comuniste.

Sus: Pe malul Bistriței, în fața hidrocentralei de la Pingărați.

Jos: Belșug și frumusețe în vîlțile gospodăriei agricole de stat din Segarcea.

Mai mult decît noi înșine

Deși am deschis discuția începînd cu copiii cărora le este profesora, n-am ajuns să vorbim despre ei decît puțin mai tîrziu. Dorind parcă să delimităm liniile largi, de fundal, ale subiectului, SILVIA MĂRCELESCU a finit să vorbească mai înții despre „locurile noastre”.

— Pentru a discuta despre copiii mei aș dori să vă spun mai înții cîte ceva despre aceste locuri. Veți vedea că există o legătură directă între cele două subiecte.

Lucrez la Școala generală din Pingărați, o comună din apropierea orașului Piatra Neamț. Să vă spun cum arăta odinioară? Ca toate satele de atunci. Acum, nici nu știu dacă mai pot numi o astfel de localitate „comună”. Hidrocentralele de la Pingărați sau hidrocentralele de la Stejarul și Vadul, situate la cîteva kilometri depărtare, edificiul Institutului de cercetări biologice sau cel al Stației meteorologice, situate chiar lângă localul școlii — toate realizări din anii Republicii — fac ca trăsăturile specifice unei așezări rurale să devină aproape de nerecunoscut. Mă gîndesc adesea că ceea ce este minunat în toate acestea este fenomenul devenirii, al evoluției specifice societății noastre...

— Incontestabil, aveți dreptate. Dar în ce constă „legătura directă” despre care vorbeți?

— Vedeți, toate realizările acestea constituie forme de concretizare ale capacității creatoare a oamenilor care trăiesc într-un stat liber. Noi, profesorii, nu contribuim direct la realizarea construcțiilor: nu ridicăm nici case, nici hidrocentrale, nici uzine. Noi ne ocupăm de copii. Dar copiii acestora vor fi constructorii în sensul cel mai larg al cuvîntului. Noi creștem, deci, viitorii constructori. Iar acesta este un domeniu în care avem cele mai largi posibilități de a ne afirma capacitatea creatoare. Sintem chemați să creăm în domeniul personalității omenești edificii tot atît de grandioase și de impunătoare ca edificiile pe care constructorii le înalță din beton. Înțelegeți? Elevii noștri vor trebui să devină astfel de oameni încît înfăptuirile lor să fie mai marj decît ale părinților lor, iar ei înșiși să reprezinte mai mult decît reprezentăm noi. Acesta este sentimentul pe care îl încerc ori de cîte ori intru în clasă, ori de cîte ori încep o nouă lecție. „Cînd copiii acestora vor fi mari — mă gîndesc — vor trebui să fie mai mult decît sînt eu însumi. Epoca de mîine le va cere mai mult decît mi se cere mie astăzi și eu trebuie să-i învăț și să-i ajut să mă depășească”.

știu unde. Vorbeam însă și atunci copiilor despre Decabal și despre Mircea cel Bătrîn, despre Dunăre și despre bătrînii noștri mîni. Le vorbesc și astăzi copiilor despre patrie. Nu numai despre trecutul, ci și despre prezentul ei. O fac, de fiecare dată, cu o nouă și mereu proaspătă emoție, pentru că în tot ceea ce ne înconjoară azi se găsește

ceva esențial, legat de noua condiție a statului nostru liber. Am făcut de curînd, cu copiii, o excursie prin mai multe regiuni ale țării. Pretutindeni au văzut, alături de frumusețile naturale, gigantii construcției socialiste. Sentimentul dragostei lor față de patrie este real și profund pentru că patria înșăși îi oferă o bază reală și profundă.

Evoluția unor fizionomii spirituale

MARIOARA ONA este profesoară la Liceul nr. 1 din Sighetul Marmăției, liceu pe care, în urmă cu 15 ani, l-a absolvit ea înșăși.

— Liceul este același — ne spune Marioara Ona — o clădire veche, somptuoasă, un liceu cu tradiții și cu succese remarcabile. Și o bună parte dintre profesori sînt aceiași ca și în urmă cu 20 de ani. Și totuși, totul este altfel. Nu vreau să vorbesc de elementele materiale care au dat liceului o nouă față — laboratoare, mobilier, material didactic, o întreagă zestre nouă — deși și despre acestea s-ar putea vorbi încă mult. Dar oamenii înșiși, felul lor de a privi viața, de a munci, s-au schimbat în mod radical.

Mă gîndesc la valorosul profesor de desen Gheorghe Chivu, om în jurul a 50 de ani, pe care l-am cunoscut odinioară mereu singuratic, mereu nemulțumit și trist. Nu ne dădeam seama pe atunci noi, elevii, de cauzele nemulțumirii și tristeții lui. Reîntîlnindu-l, am reușit să-l înțeleg. Omul acestuia suferă din cauza ne-

dreptății sociale, din cauza zecilor de fapte mai mari sau mai mărunte care aveau în esență aceeași caracteristică: înecitatea unui regim bazat pe exploatare. Nu știu dacă a încercat să lupte. Poate că nu a încercat. Sau, poate, a încercat dar nu a găsit adevăratul drum al luptei. Și atunci s-a închis în sine, renunțînd la tot în afară de copiii pe care i-a iubit întotdeauna cu pasiune. Este uluitor să-l vezi acum. Deși nu se mai află la vârsta marilor energii, pare că a reînviat. A devenit membru de partid și vechea haină a tristeții a fost de mult uitată pe undeva. Acum este un om în plină forță creatoare, plin de vitalitate și entuziasm. A publicat nu de mult un volum de poezii, este conducătorul cenealului literar din localitate și unul dintre cei mai buni profesori ai școlii.

Singura explicație a acestei schimbări este libertatea, înțelegînd prin ea toate acele condiții care au fost create în anii noștri pentru afirmarea personalității umane.

Idealuri în marș

Discutînd cu profesorul ELIADE BOȘONEA de la Liceul din Segarcea, am încercat să delimităm unul dintre factorii esențiali pentru succesul procesului de educație.

— Esențial mi se pare, spunea el, să formulăm în fața elevilor un ideal precis, corespunzător capacității și aptitudinilor lor, și să-i facem să-și subordoneze toate forțele acestui ideal.

— Este doar o idee teoretică? — Dimpotrivă, este un principiu de activitate practică pe care caut să nu-l uit niciodată, considerînd că nu poate fi uitat de nici un profesor care vrea să-și facă datoria cu seriozitate. Fiindcă forța creatoare a oamenilor se desfașoară din plin atunci cînd obiectul activității lor constituie, mai mult decît o datorie socială, o pasiune. O necesitate interioară îl va determina pe elev să învețe mai mult decît poveștile, încurajările sau pedepsele a o mie de profesori. Iar fundamentul acestei necesități nu-l poate constitui decît un ideal, un țel căruia el și-și dedice munca de elev. De aceea, ori de cîte ori iau contact cu o nouă serie de elevi, caut înții să le cunosc înclinațiile, aptitudinile. Apoi, să transform înclinațiile lor în pasiuni, să le trezesc dorința de a realiza ceva mareț în domeniul de activitate pe care îl las întotdeauna să creadă că și l-au găsit singuri.

Nu sînt de prea mulți ani profesor, dar am și condus cîteva promoții pînă la intrarea în producție sau

pînă la porțile facultăților. Și mă bucur mult gîndul că Marin Alexandru, coboritorul unei familii de clăcași, este astăzi unul dintre studenții cei mai valoroși ai Institutului agronomic din Craiova, că Eugen Voicu, plecat și el din rîndul celor care au umblat odinioară cu picioarele goale în urma plugului, va absolvi nu peste mulți ani Institutul medico-farmaceutic din București și va fi un medic destoinic sau că, la fel cu ei, mulți alți elevi au înțeles că viața nu poate fi trăită fără un țel înalt.

— Este, deci, un bun principiu educativ.

— Cred că e mai mult decît atât. Cred că e un principiu de viață în societatea noastră. Condițiile sociale de astăzi condamnă aspru pe cei care duc o viață vegetativă, pe cei care fac lucruri de mîntulală, care trăiesc de pe o zi pe alta. Toleranțe, pasiunile, idealurile au devenit o condiție a existenței.

Tînrul profesor care îmi vorbește se intrerupe pe neașteptate, ca pentru a se verifica. Și, după cîteva clipe, continuă:

— Nu, astea nu sînt vorbe spuse așa, în vînt. Și, ca să vedeți că nu exagerez, veniți să cunoașteți comuna noastră mălîndeapole, să vedeți cooperativele agricole de producție milionare, sau gospodăria agricolă de stat care deține titlul de frunțaș pe țară, să stați de vorbă cu oamenii. O să înțelegeți atunci mai bine ce înseamnă forța idealurilor,

Esența entuziasmului

Există în FELICIA POPESCU, în această femeie înaltă, cu părul alb, o anumită forță reținută pe care o simți vibrînd undeva, ascunsă, de la primul schimb de cuvinte. Nu vorbește mult despre trecut, deși jumătate din viața și-a trăit-o atunci. Acest „atunci” ascunde amintirea peregrinărilor ei de tînră singură și săracă în căutarea unui loc de muncă, umilințe, mizerii și dezamăgiri pe care le-a uitat sau vrea să le uite.

Povestese în schimb cu bucurie despre imprejurările în care a primit carnetul de partid în urmă cu 20 de ani, sau despre solemnitatea în cadrul căreia i-a fost atribuit titlul de „profesoară frunțașă”. Și ori cînd e gata să vorbească despre elevii ei de la Liceul „G. Coșbuc” din Năsăud, despre tot ceea ce a observat și a învățat în munca ei.

— Lucram, în urmă cu mai mulți ani, la un centru de alfabetizare din comuna Telciu, în raionul Năsăud. Eram acolo o mîină de profesori și trebuia să alfabetizăm peste 800 de oameni. Știti care erau greutățile unei astfel de activități: drumurile desfundate peste coclauri, hămăiala cînilor, rezistența ignoranței unora. Nimeni nu s-a plîns nici o clipă. Toți munceau așa de parcă ar fi făcut un lucru deosebit de plăcut. Toți erau niște entuziaști. Ne simțeam printre cei care deschideau drumurile libertății.

— Și la urma urmelor, de ce n-ar fi fost așa? Mulți dintre cei pe care i-am alfabetizat noi atunci sînt astăzi oameni care au urcat mai departe pe treptele culturii. Dintre ei s-au recrutat tehnicieni, constructori, chiar intelectuali, pe care îi pu-

teți înținti în marile întreprinderi sau pe marile șantiere ale țării. Gheorghe Căităr, tăietor de lemne în pădure, analizează pe vremea aceea, este astăzi directorul unei școli generale de pe Valea Oltuzului. Și e un director bun. Cred că asta spune mult.

Am căutat să înțeleg esența entuziasmului colectiv care ne-a animat pe toți pe vremea aceea și pe care am avut apoi de nenumărate ori prilejul să-l simt și să-l văd manifestîndu-se la cei din jurul meu. Am înțeles că ea constă în țelul pozitiv generos al activității noastre. Conștiința de a participa la o operă de înalt umanitarism — și în țara noastră înțeleg activitate a oamenilor este destinată fericirii oamenilor — constituie conținutul esențial al acestui entuziasm.

Pasiunile au dimensiuni complexe

Deși în prima clipă ne-a mărturisit că principala obiect al pasiunii sale îl constituie munca educativă, profesorul ALEXANDRU MUREA de la Școala generală nr. 2 din Buzău revenea de fiecare dată la problemele cercetării științifice, la însemnățile preocupărilor de această natură pentru un profesor.

— Se pare că adevărata dumneavoastră pasiune este, de fapt, cercetarea științifică — i-am spus.

— Nu. În primul rînd îmi iubesc profesia de dascăl. Dar în zilele noastre pasiunile au dimensiuni complexe. Munca profesorului de azi nu se mai poate rezuma doar la simpla transmitere a cunoștințelor. Au apărut asemenea cerințe și s-au creat asemenea posibilități, încît trebuie să facem mult mai mult.

Eu predau științele naturale. Dintre elevii mei se vor ridica poate, mîine, cîteva savanți în acest domeniu. Pentru aceasta este necesar însă ca eu însumi să le trezesc dorința de cercetare. Or, nu pot face acest lucru dacă eu însumi nu voi ști să le călăuzesc primii pași pe acest drum.

Tematici și condiții de cercetare — cite vreți. Flora crîngului de lângă orașul nostru constituie un domeniu încă neexplorat, care poate constitui un foarte frumos obiect de lucrare. Împreună cu un grup de profesori, membri ai filialei locale a Societății de științe naturale și geografie am hotărît să întreprind un studiu asupra acestui parc natural. Am procurat determinatoare, am luat legătura cu profesorii universitari și încă din această toamnă vom trece la lucru.

Pasiunea pentru activitatea educativă se suprapune și se confundă, în ceea ce mă privește, cu cea pentru cercetarea științifică. Pasiunile oa-

menilor din zilele noastre nu pot fi unidimensionale, ci, dimpotrivă, accipă o întreagă complexitate de zone, pentru că înșuși orizontul spiritului nostru a devenit mai larg.

Adevăratul sentiment al iubirii de patrie

— În general — ne spunea NICULAE ZOOTESCU, de la Liceul din Filipeștii de Pădure — noi, învățătorii, sîntem niște sentimentali. Poate că prezența permanentă în jurul nostru a copiilor mici ne face să fim așa. Sau poate altceva, nu știu. Dar cert este că sîntem sentimentali. Așa că vă rog să lertați unu bătrîn învățător dorința de a vorbi în exclusivitate despre problema sentimentelor.

Niculae Zootescu este într-adevăr un învățător în vîrstă, cu vorba domoală și așezată, cu surisul plin de căldură. Se intrerupe și mă privește tăcut, zîmbind cu oarecare înofensivă sîretenie și așteptînd să consimt. Nu înțeleg bine undeva vrea să ajungă și îl îndemn să continue. — Despre ce fel de sentimente este vorba?

— De unul singur, dar cel mai

important dintre toate: de dragostea pentru pămîntul pe care te-ai născut și pe care trăiești, pentru bucurii și străbucii care au fost îngropate în acest pămînt, pentru poporul patriei tale. Eu muncesc în școala de 37 de ani. Este o viață de om, nu? În vremea asta am văzut multe, am auzit multe. Nj se cerea cîndva să vorbim copiilor la școală despre dragostea de patrie înțelegîndu-se prin asta „dragostea de rege și regal”. Nu puteam să vorbesc și nu aveam despre ce să vorbesc. În vremea „regelui și a regalului” am văzut țărani murind de pelagră și copii tremurînd în bănci de frig. „Regele și regalul” m-au obligat să colind șapte sate fără să-mi pot găsi undeva o slujbă stabilă, m-au făcut să îndur luni în șir foamea pentru că salariile se opriseră undeva, nu

SPRE ÎNĂLȚIMILE CULTURII

Liceele de specialitate — o nouă și importantă rețea de învățământ

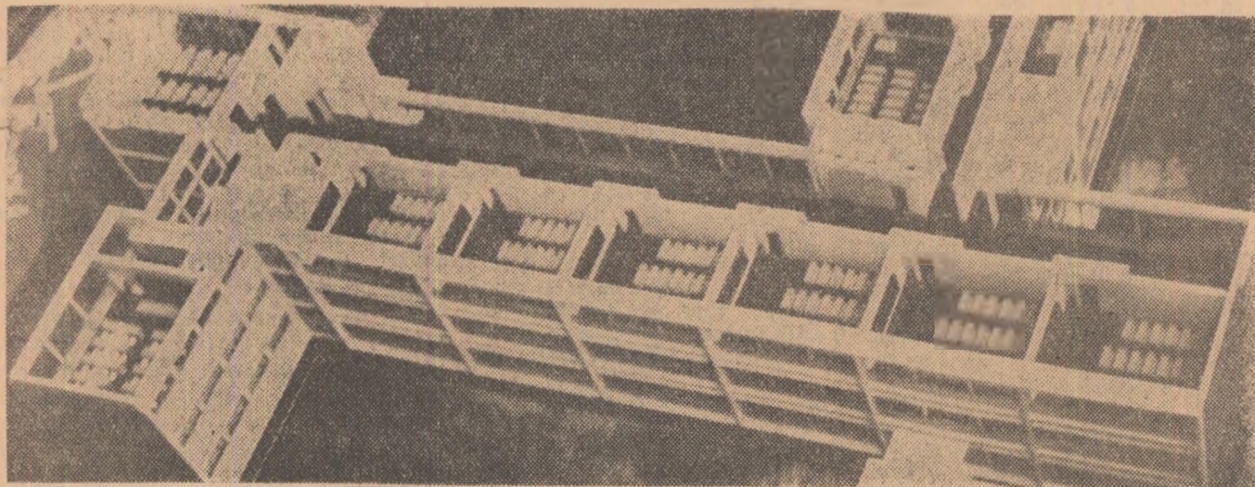
Anul acesta își deschid pentru prima oară porțile peste 170 de licee de specialitate, care vor forma o nouă și importantă rețea de învățământ. Încă din primul an ele vor fi frecventate, la cursurile de zi și se-rale, de peste 20.000 de tineri.

Create pe baza Directivelor celui de al IX-lea Congres al Partidului Comunist Român, aceste licee vor asigura pregătirea unui număr însemnat de specialiști cu calificare medie, stăpini pe o temeinică pregătire de cultură generală și pe o pregătire de specialitate la nivelul tehnicii contemporane. Liceele industriale, agricole și economice vor pregăti cadre în 52 de specialități, printre care electroenergetică, exploatarea minieră, utilaje pentru foraj și extracție, prelucrarea fierului, tehnologia proceselor siderurgice, tehnologia construcțiilor de mașini, utilaje în industria chimică, materiale de construcții, tricotașe și confecții textile, chimia produselor alimentare, agronomie, mecanică agricolă, planificare-contabilitate, merceologie, statistică, metrologie etc. La acestea se adaugă și cele 26 de licee pedagogice, care pregătesc învățători și educatoare.

Noile licee li se vor asigura labo-

ratore și ateliere modern dotate, cabinete pentru predarea disciplinelor de specialitate. Elevii lor vor efectua, pe lângă lucrările din laboratoarele și atelierele școlare, o eficiență practică de producție care se va desfășura în întreprinderi și instituții înzestrate cu mijloace de lucru perfecționate. Absolvenții liceelor de specialitate vor lucra în producție ca tehnicieni în specialitatea aleasă — tehnicieni, tehnologi, normatori, dispeceri, laboranți, tehnicieni agronomi, zootehniști, horticultori, statisticieni, planificatori-contabilii, merceologi etc. De asemenea, ei se vor putea prezenta la concursul de admitere în învățământul superior, în aceleași condiții ca și absolvenții liceelor de cultură generală. Ei vor putea primi, în timpul studiului în liceu, burse și alte forme de sprijin material, iar celor din liceele cu profil industrial și agricol li se vor da în folosință gratuită echipamente de lucru corespunzător specialității în care se pregătesc.

În fotografia alăturată prezentăm unul din laboratoarele centrului școlar pentru industria ușoară din Timișoara, în cadrul cărui a funcționa, începând din această toamnă, liceul industrial din localitate.

● În anii 1966-1970 se vor califica prin școli 584 mii de cadre, din care: 334 mii de muncitori calificați, 130 mii de cadre cu pregătire medie de specialitate, 120 mii de cadre cu pregătire superioară.

● Fondurile de investiții destinate lărgirii bazei materiale a învățământului de toate gradele însumează, în actualul cincinal, aproape 3,7 miliarde de lei, cu 67 la sută mai mult decât în cei cinci ani anteriori.

● Cheltuielile statului pentru acțiuni social-culturale vor ajunge în 1970 la 31 miliarde de lei, ceea ce înseamnă aproximativ 5.000 lei societăți pe o familie.

Construcțiile școlare ale cincinalului

Orașele și satele patriei s-au îmbogățit în ultimii ani cu numeroase clădiri ale unor școli de factură nouă — moderne, spațioase, pline de aer și de lumină, corespunzătoare cerințelor unui învățământ de nivel ridicat. În anii 1966—1970 se vor face noi pași pe drumul modernizării construcțiilor școlare. Vă prezentăm, în fotografia de mai sus, imaginea — văzută din două unghiuri caracteristice — a proiectului viitoarelor clădiri tip de licee cu 20 de clase, elaborat de I.P.C.T. sub îndrumarea Direcției de construcții din Ministerul Învățământului.

Pe baza acestui nou proiect se construiesc, începând încă din anul 1966, noi licee în marile cartiere de blocuri pentru locuințe din Capitală — Balta Albă, Bercești și Drumul Taberei. După experimentarea în

funcțiune a acestor noi licee, proiectul îmbunătățit pe baza constatărilor va fi definitivat ca proiect-tip pentru toate construcțiile de acest fel ce se vor înălța în perioada cincinalului.

Noi investiții în învățământul superior

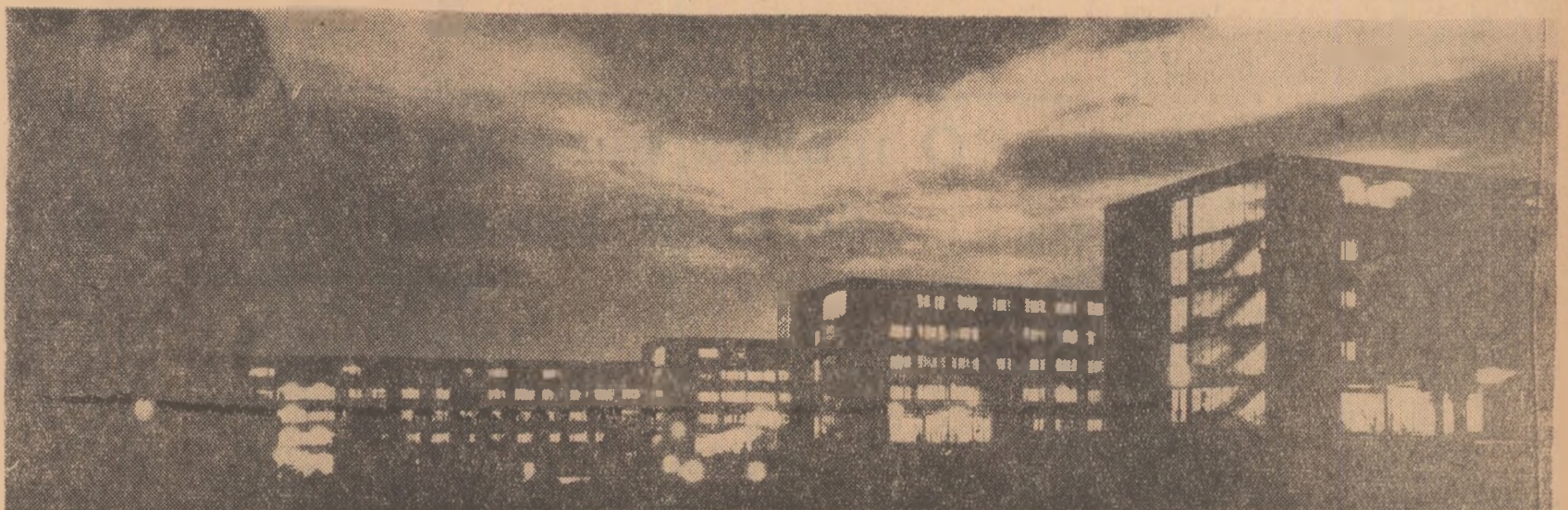
Un mers continuu ascendent va cunoaște în anii noului cincinal și învățământul superior. În centrele universitare — atât în cele cu vechi tradiții cât și în cele nou create — se asigură neîntrerupt condiții tot mai bune de pregătire profesională și intelectuală a tării. Iată, în fotografiile alăturate, o imagine feroică a complexului studențesc dat recent în funcțiune la Iași, precum și un aspect din activitatea noului laborator de fizică nucleară al Universității din Timișoara.

În anii cincinalului, învățământul superior, care va pregăti în această perioadă aproximativ 110.000 de specialiști, va primi noi construcții în valoare de 1.250.000.000 lei, dintre care aproape 500.000.000 lei sunt destinate construcției Institutului politehnic București — cel mai important obiectiv în domeniul construcțiilor din învățământ prevăzut pentru actualul cincinal.

Numai în anul 1966, pentru lucrările de extindere a bazei materiale din învățământul superior sunt înscrise investiții de 171.000.000 lei, iar alte aproximativ 40.000.000 lei vor fi cheltuite pentru dotarea actuale-

lor spații de învățământ. În cadrul construcțiilor ce se înalță în această perioadă se numără noua aripă a Conservatorului „Ciprian Porumbescu” din Capitală și lucrările de extindere a Institutului de științe economice, unde se prevede ridicarea unei noi clădiri impunătoare, cu șase etaje. Curind va începe și construcția noii aripi a Institutului de arhitectură „Ion Mincu”. Pe șantierul Institutului politehnic „Gh. Gheorghiu-Dej” din Capitală au început recent lucrările de fundație la clădirea rectoratului. În ritm intens se desfășoară construcțiile de extindere a complexului studențesc Regie II, care va dispune în faza finală de cămine cu o capacitate de peste două mii de locuri, grup social și o cantină pentru 3.000 de studenți.

La Iași se află în faza de finalizare săli de cursuri și laboratoare pentru Institutul agronomic, însumând 7.000 m.p. La Institutul agronomic din Cluj se construiește o nouă și modernă clinică veterinară, iar la Institutul politehnic o nouă clădire cu 24 săli de cursuri și laboratoare.

UN SINGUR VIS

PATRIE,

IUBIREA ALOR MEI...

Mulți descoperă acum țara mea,
Mirați ca astronomii
Ce urmăresc, prin telescoape, o stea
Cunoscută doar după nume...

Noi munții, noi apele ei
Avem ce le spune...

Nisipurile veacurilor toate
Prin mîinile noastre se cern,
Lîmpezite, înobilate,
Schimbînd ce-i perisabil în etern.
Culoarele tăiate an cu an
Din marmorele albe, ca lunare,
Au învîtat Colonna lui Traian:
Spiralele ei se continuă-n zare...
Chipurile cioplite de mult,
Dacă, bărbosii,
Au ales, între otrava și lanțuri, otrava,
Nu ni-i rușine cu strămoșii.
Abia prin noi le-arată timpul slava.
Noi am luat pe umeri apele
Să cadă în chip de cascadă.

(Lăsați telescoapele,
Ochiul liber poate totul să vadă!)
Prin vine ne curge lumina,
Sub degete-nfloresc și piatra.
Nici o umbră nu mai cutează să vină
Să ne-nțunece vatra.

Pădurile noastre leagănă-n case copii,
Leagănă cerul de sorii înfloriți.
În focurile sacre din oșelării
Năduful vremurilor l-am topit.

Chiar cîntecul sună mai firesc
Cînd revărsăm în lume, prin delta lor,
mîndria,
Pe chipul țării mele un singur vis cîntec:
Al comuniștilor din România!

ION BRAD

NICULAE ȘTOIAN

PRIMUL POEM

ORA DE GEOGRAFIE

Poemul de-nceput al fiecărui
cînstirii patriei i se cuvine;
e gestul simplu: i te dăruie
cu dragostea știută doar de tine.

ce țî e-o dăruie, stîrindu-ți cîntul,
văscîndu-i, împlîndu-l, așa cum
buldozerul și sapa netezind pămîntul
deschid spre dimineață un nou drum,

pe care acest popor scoborîtor din vreme
din daci și din romani să vină
spre împliniri, iar versul tău să-i cheme
în viitor ca o lumină.

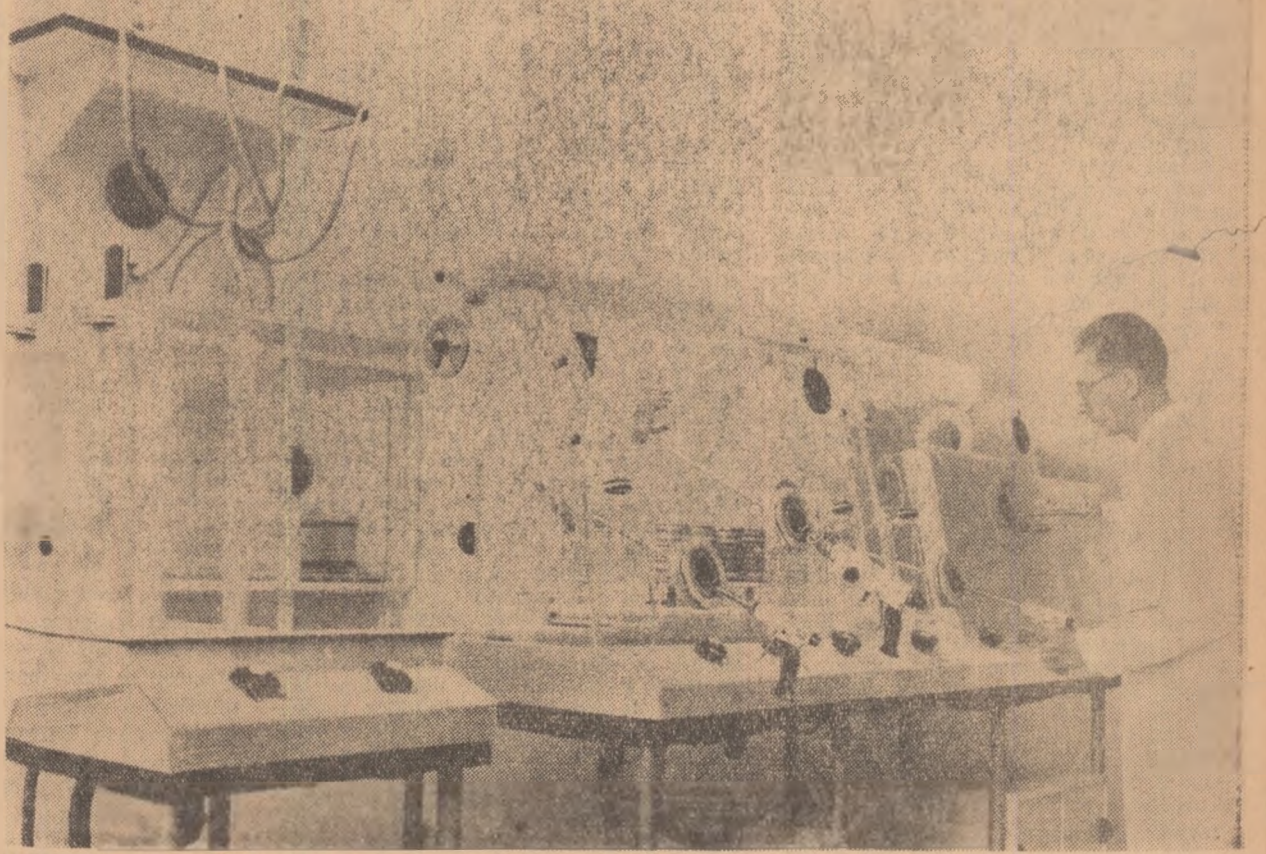
De-i Jiu sau Dunăre, tot riurile țării
te-au învățat surisul și tot munții
Negos sau Țibleș, peste ceața zării
ți-au dat privirea și lumina frunții.

Și-aceste șesuri te-nvățăară hora
și gustul ne-ntrecutului Cotnar.
Tu cîntă-i numele în fața tuturor
și tînerțea-i fără de hotar.

Cu dragostea știută doar de tine
cînstirii patriei să i te dăruie.
E gestul unic: ei i se cuvine
poemul de-nceput al fiecărui

DARIE NOVĂCEANU

ION ACSERN

PRESTIGIUL INTERNAȚIONAL AL ȘCOLII ROMÂNEȘTI

Învățământul românesc și-a cucerit de mult, prin oamenii care l-au ilustrat, o binemerită faimă internațională. Savanți remarcabili fondatori ai unor școli de matematică, fizică, chimie, geologie, medicină, istorie, sociologie au adus o însemnată contribuție la îmbogățirea patrimoniului științei universale. Astăzi, întreg învățământul nostru se bucură în toată lumea de un larg prestigiu, datorită nivelului la care s-a ridicat în anii socializării, datorită inițiativelor statului socialist român pe linia educației tineretului. Numeroase rapoarte și statistici ale U.N.E.S.C.O. și ale Biroului Internațional de Educație înscrisu ca un fapt pozitiv al politicii de învățământ din țara noastră deosebit de stat investițiilor în domeniul învățământului, precum și caracterul umanist al educației efectuate în școlile noastre.

Este cunoscut răsunetul internațional deosebit pe care l-a înregistrat propunerea guvernului român privind adoptarea unor măsuri pe plan mondial pentru educația tineretului în spiritul păcii, prieteniei și apropierii reciproce între popoare, propunere adoptată în unanimitate de către Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite. În numeroase conferințe, seminarii și consilii internaționale care au avut loc în ultimul an în legătură cu educația tineretului în spiritul păcii, a menționat adesea rolul inspirator al propunerii făcute de țara noastră în această privință. Aprecieri elogioase la adresa țării noastre și a învățământului românesc s-au rostit de pildă la Conferința internațională pe tema educației tineretului desfășurată anul trecut în Franța, la întâlnirea cu caracter

internațional convocată la Sofia, la sfârșitul lunii mai, de comisia națională pentru U.N.E.S.C.O. a Republicii Populare Bulgaria, ca și la recenta consfățuire de la Varșovia cu tema „Educația pentru o lume fără război”. La aceste întâlniri internaționale s-a relevat din nou rolul pozitiv și caracterul profund umanist al propunerilor guvernului român privind educația tineretului în spiritul păcii. Rolurile și pozițiile deosebite ale delegațiilor din țara noastră au fost ascultate cu deosebit interes, numeroase delegații străine exprimând aprecieri deosebite pentru formele de educație școlară și extrășcolară practicate la noi în țară, pentru caracterul constructiv al propunerilor românești privind stringerea legăturilor internaționale pe linia educației tineretului.

Experiența țării noastre în diferite domenii ale învățământului este considerată cu mult interes în numeroase țări din lume, care solicită, direct sau prin intermediul U.N.E.S.C.O., sprijinul școlii românești pentru realizarea programelor proprii de dezvoltare a învățământului. Este cunoscut, de pildă, rolul pozitiv jucat de delegația țării noastre la Congresul mondial al ministrilor educației desfășurat anul trecut la Teheran, apreciere unanimă dată la acest congres experienței și metodelor folosite în România în perioada anilor 1945-1952 pentru lichidarea într-un termen foarte scurt a analfabetismului. Merită subliniat faptul că de la data desfășurării congresului și până astăzi, o serie de țări aflate în curs de dezvoltare, mai ales din Africa, au cerut țării noastre să le acorde concursul în munca de lichidare a analfabetismului și de ridicare a

nivelului învățământului. Răspunzând la solicitările lor, statul român a trimis în aceste țări manuale, materiale didactice, literatură pedagogică. De asemenea, un număr de profesori de matematică, fizică, chimie, biologie etc. din țara noastră predau în unele școli din țările respective, munca lor bucurându-se de o deosebită apreciere. În Guinea, de exemplu, întregul grup de profesori români i s-a acordat calificativul „exceptional”.

Prestigiul internațional al învățământului nostru, al pedagogiei românești este ilustrat de faptul că reprezentanții României sînt apleși adesea în organele de conducere ale diferitelor conferințe și manifestări internaționale pe linie de învățământ. Recent, la cea de a XXIX-a sesiune a Conferinței internaționale de educație, desfășurată la Geneva, unul dintre delegații Republicii Socialiste România a fost ales ca președinte al celei mai importante secții, iar recomandările alcătuite de către această secție s-au bucurat din partea tuturor delegațiilor de o înaltă apreciere.

În general propunerile făcute de delegațiile țării noastre la întâlnirile pedagogice internaționale se bucură de un mare interes, iar aprecierile asupra experienței școlii românești prezentate în cadrul acestor întâlniri sînt deosebit de pozitive. Iată numai câteva exemple, edificatoare în acest sens.

O contribuție majoră a adus delegația țării noastre în cadrul colloquiului internațional desfășurat la Torino la sfârșitul lunii martie a.c., la dezbaterile problemei prelungirii școlarității obligatorii și a orientării profesionale. Principiile susținute la acest colloqui de mem-

brii delegației române au contribuit la găsirea unor formule juste pentru problemele discutate.

La seminarul internațional cu tema „Conceptia modernă privind învățământul în școala generală”, desfășurat la Praga tot în luna martie a acestui an, referatul delegației noastre cu privire la instruirea programată a fost evidențiat în mod deosebit, atât de pedagogii cehi, cit și de delegațiile din numeroase alte țări, pentru modul cum concep pedagogii din România această tehnică didactică în raport cu dezvoltarea capacităților intelectuale ale elevilor.

Deosebit de semnificativ pentru creșterea prestigiului internațional al României și al învățământului românesc este faptul că în anul universitar 1965-1966 limba și literatura română s-a studiat în 91 de universități sau școli superioare din 25 de țări din Europa, America de Nord, America de Sud și Asia.

Cuvinte foarte elogioase la adresa învățământului românesc au și oaspeții de peste hotare care ne vizitează țara. Cărțile de impresii ale multor școli cuprind mărturiile ale profesorilor de care se bucură școlile Republicii Socialiste România. Un exemplu elocvent în această direcție îl constituie cartea de impresii a Liceului „Nicolae Bălcescu” din Capitală.

Vizitînd acest liceu, profesorul Guarnieri, de la Universitatea din Pisa, notează: „Trebuie să-mi exprim via admirabilă pentru entuziasmul care animă întreaga școală. Le doresc tuturor celor care predau și învață aici un viitor tot mai înfloritor”.

Cuvinte calde de apreciere la adresa Liceului „Nicolae Bălcescu”, precum și la adresa învățământului nostru în general au notat în cartea de impresii a liceului pedagogii bulgari Elena Turucova și Ivan Acsinschi. „Sînt fericită că pot să-mi exprim fericirea de a fi vizitat școala dv., bogată în tradiții, care oglindește sufletul tuturor românilor — ospitalieri, muncitori și iubitori de oameni” — scrie Elena Turucova.

Aprecieri la fel de elogioase se pot citi în cartea de impresii a Școlii generale nr. 175 din București. „Felicități acestei minunate școli — notează aici profesorul Sam G. de Las Heras, din Chile.

Felicități statului socialist român pentru preocuparea lui constantă de a ridica nivelul culturii al copiilor săi”. Iar dr. Kenneth W. Lund, editor din Statele Unite, scrie: „Noi, cei veniți din S.U.A., am fost foarte plăcut impresionați de înflorirea cu elevii și profesorii acestei excelente școli. Vom povesti copiilor din America despre căldura primirii și condițiile excepționale de învățare de care dispun copiii din această școală”.

Toate acestea sînt o dovadă grăitoare a prestigiului internațional de care beneficiază astăzi școala și pedagogia României socialiste, ca urmare a politicii înțelepte a Partidului Comunist Român în domeniul învățământului și educației, ca urmare a orientării științifice pe care o asigură partidul muncii școlare.

I. ALEXANDRU

Perspective largi în domeniul editării manualelor școlare și literaturii pedagogice

Editarea manualelor școlare și a lucrărilor pedagogice și metodice va cunoaște o largă dezvoltare în anul cincinalului. Astfel, în perioada 1966-1970 producția Editurii didactice și pedagogice va însuma valori aproape 900 de milioane de lei, dintre care numai producția din 1966 se va cifra la aproximativ 166 milioane de lei. Vor apare lucrări pedagogice cu privire la istoria învățământului românesc, la instruirea programată și la alte aspecte ale modernizării învățământului, metodici, studii de învățămînt comparat, opere alese ale marilor pedagogi etc.

Majoritatea producției editurii o constituie însă manualele școlare ce se împart gratuit elevilor în fiecare an la deschiderea cursurilor. În prezent, manualele pentru anul școlar care se va deschide în curînd au și început să fie distribuite școlilor. Editura pregătește acum manuale pentru anul școlar viitor. Redactorii ei, graficienii și tehnicienii poligrafici s-au angajat ca, alături de autori, să îmbunătățească necontenit nivelul calitativ al manualelor, accesibilitatea acestora, să editeze cărți școlare cit mai frumoase și mai viu ilustrate.

Noi materiale didactice

Creșteri importante va înregistra în anii următori și producția de material didactic destinat școlilor. Întreprinderea de material didactic va realiza în cursul cincinalului o producție de circa 130 de milioane lei, sporul înregistrat fiind o consecință directă a creșterii continue a productivității muncii.

Produsele I.M.D., tot mai apreciate atât în școlile din țara noastră cit și în școlile din numeroase alte țări, care achiziționează de la noi cantități însemnate de material didactic, vor înregistra o creștere continuă atât în complexitate cit și în varietate. Se vor realiza noi aparate și truse de experiențe ce vor permite efectuarea unor lucrări demonstrative menite să-i ajute pe profesori în predarea capitolelor din discipline de specialitate care cuprind cunoștințe legate de progresele contemporane ale științelor. Se vor produce astfel aparate pentru demonstrații din electromagnetism, electronică, fizică nucleară și moleculară etc. Toate aceste noi produse vor avea caracteristici funcționale și estetice dintre cele mai ridicate.

DIN COMORILE ARTEI NOASTRE: Cap de copil de C. Brâncuși

CĂRȚI / CĂRȚI

LUCRĂRI DESPRE ARTĂ

Colecția „Artiști români” a editurii „Meridiane” își propune să prezinte monografic pe cei mai reprezentativi creatori de artă plastică din țara noastră din ultimele decenii. În această colecție au apărut un studiu despre Aurel Jiquidi și altul despre Ștefan Szönyi. Ambele au comun faptul că înlesnesc cititorului o călătorie rodnică în trecutul istoric, precum și în aspectele intense construcții actuale din patria noastră. Este de mult cunoscut pedagogilor că incursiunile în istorie, sprijinite pe materialul creației de artă plastică, au avantajul de a vorbi un limbaj deosebit de apropiat sufletului, reușind să comunice sensuri profunde ale evenimentelor, să transmită vibrații, trăsături de atmosferă pe care descrierile în cuvinte a cărților de istorie nu le pot da. De aceea este bine ca ele să fie recomandate spre lectură elevilor din clasele mari, cu atât mai mult cu cit o dată cu cunoștințele pe care le transmit, sînt utile și prin faptul că educă ochiul pentru aprecierea operelor de artă.

Lucrarea Aurel Jiquidi, de Jack Brutaru (99 pagini; 51 reproduceri în alb-negru) încheagă o imagine de sinteză a personalității graficianului. Biografia lui este interesantă și prin faptul că se desfășoară într-o epocă bogată în treceri abrupte, în frământări sociale, în transformări profunde. Autorul reușește să redea creșterea încordării în clima care a însoțit copilăria și adolescența artistului — încordarea în viața internațională, lupta dură a clasei muncitoare condusă de partid, dezvoltarea conștiinței politice în masă — ca și modul cum se cristalizează în concepția artistului spiritul protestatar cu cea mai directă manifestare plastică: desenul satiric, caricatura. Este deosebit de instructiv de urmărit cum, de la formele mai mult descriptive, artistul urcă mereu, împins de dramatismul evenimentelor pe care le trăia, spre atitudinile combative. „Masacrul din Piața Palatului” de la 13 Decembrie 1918, eveniment rămas în istoria mondială a luptelor muncitorești, „Internaționala”, „Tipografie ilegală”, „Primul întii mai” sînt titluri evocatoare ale participării artistului, în presa contemporană, la momentele de seamă din viața politică a maselor muncitoare.

Autorul monografiei asupra lui Szönyi stăruie în analiza mijloacelor artistice folosite de pictor, arată importanța pe care acesta o dă desenului.

Ambele lucrări au un caracter științific, prezentînd bogate informații cronologice instructive, descrieri ale desfășurării activității celor doi artiști de-a lungul diferitelor perioade ale creației lor.

Îmbinînd informarea istorică cu prezentarea artistică și inițierea în cunoașterea specificului plastic, cele două lucrări sînt deosebite de utile tineretului care și propune să învețe a pătrunde în procesele de creație artistică.

I. SABETAY

BIBLIOGRAFIE

xxx Apa trece, pietrele rămîn. Proverbe românești. Ediție îngrijită, prefață, glosar și indice de George Muntean (877 proverbe). Editura pentru literatură, colecția „Biblioteca pentru toți”.

CORNELIU MOLDOVANU: Poezii. Antologie, text stabilit și prefață de Al. Săndulescu. Editura pentru literatură.

NICOLAE MANOLESCU: Lecturi infidel. (Recitînd poveștile lui Creangă; Titu Maiorescu, polemist; Nuvolele lui Duiliu Zamfirescu; Lecturi din Brebeanu; Două cuvinte despre „Cuteza nunții”; Mășli). Cu o pseudoprefață. Editura pentru literatură.

STAN VELEA: W. Reymont (scriitor polonez, laureat al Premiului Nobel). Editura pentru literatură universală.

xxx Antologia de proză populară epică. 3 volume, studiu introductiv (105 pag.) de O. Birlea, Editura pentru literatură.

Anul acesta, la Olimpiada Internațională de matematică de la Sofia, tinerii reprezentanți ai țării noastre au obținut un deosebit succes. Iată-i în fotografie alături de profesorii care i-au însoțit.

Congresul al XVIII-lea al I. N. S. E. A.

PROBLEME ALE EDUCAȚIEI PRIN ARTĂ

De curînd, între 3 și 10 august, au avut loc la Praga lucrările Congresului al XVIII-lea al INSEA (Societatea Internațională pentru Educație prin Artă), în prezența a circa 2.200 de oameni de artă și de știință, de pedagogi și educatori, reprezentînd 34 de țări. Cu acest prilej s-a desfășurat în capitala Cehoslovaciei o interesantă și fecundă confruntare de idei în domeniul pedagogiei estetice și totodată s-a exprimat necesitatea unei acțiuni pedagogice mai vii pe acest tărîm.

În încheierea Congresului, după alegerea noilor organe de conducere ale Asociației, s-au făcut propuneri de înființare a unui institut central internațional științific de educație prin artă, pentru cercetarea problemelor pe plan mondial, în afara unor institute naționale de acest fel, care există în diferite țări ale lumii. Ca atare, activitatea în acest sens se adâncește, dobîndind fațete multiple, pe baza cercetărilor ce se întreprind și a experimenterilor ce au loc în țările membre ale INSEA.

Merită să subliniem unele probleme fundamentale dezbătute atât în sesiunile plenare cit și în cele 3 secții ale congresului, spre a desprinde semnificația și valoarea lor în lumina exigențelor actuale dezvoltării a culturii, ca și a exigențelor educației tineretului nostru.

Obiectivul principal al INSEA îl constituie educația prin artă. Firoște că educația prin artă nu este un lucru nou. Încă în lumea antică, împodobirea piețelor și grădiniilor publice cu statui urmărea să ofere tinerilor modele ale frumuseții. Totuși, Congresul al XVIII-lea al INSEA a avut meritul de a fi subliniat ideea foarte interesantă că educația estetică și educația prin artă sînt două procese diferite, ce nu trebuie confundate, că prima urmărește pregătirea omului pentru frumos, în timp ce a doua are drept scop de a contribui la formarea multilaterală și integrală a omului. Cu acest prilej în cadrul congresului

s-au scos în evidență un șir de idei de mare importanță pentru oamenii de artă și pedagogi despre rolul educației prin artă de a trezi și dezvolta forțele creatoare din individ (imaginația, gândirea etc.), de a promova sentimente superioare, care, la rîndul lor, devin un motor al acțiunii omenești și de a exercita o influență multă și profundă asupra conștiinței umane.

Reținînd astfel de idei și raportîndu-le la consecințele lor pe plan artistic și pedagogic, ca și pe planul educației maselor, e necesar să relevăm faptul că educația prin artă presupune contribuția mai multor factori: artiști care în operele lor își exprimă ideile înalte, adevărate mesaje și chemări la o viață superioară, apoi profesori competenți, care să-i ridice pe elevii de la condiția de simpli spectatori ce rămîn la intuiții la aceea de observatori activi, care desprind idei, le interpretează, le apreciază și le integrează în gândirea și acțiunea proprie. Pentru realizarea unor asemenea procedee educative este necesară, pe lângă receptivitatea față de ideea educației prin artă, și formarea, în numărul corespunzător, a oamenilor capabili să desfășoare o activitate practică, concretă în acest domeniu, ca și asigurarea unei baze materiale corespunzătoare cerințelor acestui proces pedagogic.

O altă teză importantă care s-a formulat în cadrul lucrărilor congresului a fost aceea referitoare la cei chemați să realizeze educația prin artă. În contrast cu opinia unor, după care această educație ar fi de resortul unor anumiți profesori — a celor de desen, de modelaj sau de lucru manual — s-a subliniat ideea că ea privește pe toți profesorii — și pe cel de matematică sau științele naturale, ca și pe cel de literatură sau limbi, și pe cel de istorie ca și pe cel de geografie etc. — întrucît fiecare poate găsi în lecțiile lui posibilități potrivite de educație prin artă. Cu condiția ca fiecare să

acționeze în acest domeniu în lumina specialității lui — desigur, pe baza unei bune cunoașteri a operelor de artă și a potențialului lor educativ specific — se poate realiza o colaborare de interes deosebit pentru formarea completă a individului. Firoște că un rol important revine aici studiilor de către elevi a istoriei artelor, a istoriei muzicii, a literaturii universale. De un ajutor prețios în această direcție pot fi manualele didactice și cărțile bine ilustrate, cu reproduceri judicioase alese după mari opere de artă.

Un interes deosebit merită și cele spuse la congres în legătură cu rolul profesorului în educația prin artă. Printre altele s-a subliniat că, pentru a-i impresiona pe elevii atunci cînd le vorbește despre o operă de artă, profesorul trebuie să se exprime în termeni alesi, chiar artistice, dînd vorbirii lui o vibrație cit mai puternică. Totodată, s-a făcut recomandarea ca temele de lucru artistic cu elevii (la desen, modelaj, lucru manual etc.) să nu fie dispersate, ci organizate într-un sistem și fixate în acord cu stadiul de dezvoltare psihic-fizică și culturală a elevilor. S-a accentuat asupra faptului că în activitatea de educare a elevilor prin artă trebuie să se evite uniformizarea în materie de creație, cu grija însă de a nu se face concesii subiectivismului sau unui individualism anarhic.

O recomandare pe care o găsim pe cit de utilă pe alt de ingenioasă a fost aceea de a face din elevii buni aliați ai profesorului în munca lui pentru trezirea și dezvoltarea gustului pentru artă și a dispoziției de cercetare și interpretare adîncă a operelor de artă.

Au suscitat interes, în cadrul lucrărilor congresului, și alte probleme asupra cărora s-au prezentat comunicări. Cităm, dintre acestea, „Arta și timpul”, „Crisa civilizației raționaliste și menirea artei”, „Principiile filozofice ale educației estetice”, „Raportul dintre tradiție și

inovatie în artă”, „Mijloacele moderne de educație estetică” etc.

Pe lângă aceste comunicări, care au tratat probleme de teorie pedagogică, s-au prezentat comunicări referitoare la istoria educației artistice și a educației prin artă. Înlesnind cunoașterea pe plan istoric a acestor laturi ale educației, comunicările respective au dezvăluit totodată aspectele specifice pe care le-au înbrăcat educația artistică și educația prin artă la diferite popoare.

Acestei categorii de lucrări îi aparține și comunicarea prezentată de delegația română: „Considerații asupra educației estetice în România: de la origine pînă în prezent”. Comunicarea și-a propus să înființeze educația estetică sub dublu aspect — ca educație pentru frumos și ca educație multilaterală prin frumos, de la începuturile ei cele mai depărtate pînă azi, concentrîndu-se cu precădere asupra situației prezente. În cadrul comunicării autorii au relevat faptul semnificativ că atât arta care a exprimat de-a lungul timpului sufletul și aspirațiile poporului nostru — cit și educația estetică — prin care s-a asigurat circulația valorilor estetice — au constituit însemnați factori de menținere și întărire a unității spirituale a poporului român și de pregătire a unității lui politice. Comunicarea a subliniat de asemenea faptul că în cursul diferitelor epoci istorice, cultura românească a stat în contact cu cultura universală, îmbogățindu-se și dezvoltîndu-se, dar păstrîndu-și fondul spiritual autohton și specificul său național, așa cum acesta se oglindește cu deosebire în construcțiile monumentale, de la acelea ridicate în vremea lui Ștefan cel Mare la cele din vremea lui C. Brîncoveanu, iar de la acestea la grandioasele realizări ale statului nostru socialist, ca și în pictura strălucită de la Voroneț și Humor, de la Vatra Moldoviței și Sucevița, pînă la pictura unui Grigorescu sau Luchian, Tonitza sau

Tuculescu, ori în sculptura lui Brîncuși. O parte esențială a comunicării delegației noastre a format-o prezentarea principalelor perspective și direcții de dezvoltare a educației estetice și educației prin artă din România socialistă. Printre altele, s-au scos în evidență, îndeosebi, următoarele direcții: lupta pentru o estetică didactică — adică pentru sporirea frumuseții învățămîntului; lupta pentru o estetică industrială și profesională, care înseamnă asigurarea condițiilor pentru ca industria să realizeze produse care să satisfacă și cerințele estetice; lupta pentru înfrumusețarea vieții profesionale; lupta pentru o estetică edificată — ca teorie a pregătirii pentru înfrumusețarea orașelor, străzilor, caselor etc.

Atenția cea mai mare s-a acordat însă educației prin artă a copiilor și adulților din țara noastră, demonstrîndu-se că ea se bucură de o grijă deosebită din partea partidului și guvernului. În același timp, s-au indicat și lucrările de pedagogie estetică românească, azi în continuă creștere, precum și caracterul lor de studii științifice și de cercetări care caută să determine drumul educației pentru frumos și al educației prin artă în spirit național.

Congresul al XVIII-lea al INSEA a făcut cunoscute o serie de metode și procedee folosite în diverse țări pentru realizarea educației prin artă a tineretului, pentru formarea integrală a personalității elevilor. În același timp, congresul a chemat pe toți educatorii — și în primul rînd pe profesorii de artă plastică și de discipline artistice — să intensifice educația prin artă, descoperind și dezvoltînd resursele individuale ale elevilor în acest sens.

AL. BOJIN

director general adjuncț în domeniul învățămîntului
prof. dr. docent ST. BIRȘANESCU
Universitatea Iași